Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

GAZETA LWOWSKA.

Dodatek do Gazety Lwowskiéj obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiérsza w pół kolumnie (drukiem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiéj przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek N^ro. 96. 20. sierpnia 1846.

Przegląd artykułów.

Wiadomości zagraniczne: Ameryka: Wiadomości z Mexyku. — Kalifornija ogłosiła się niepodległą.
Portugalija: Nowy regulamin wyborów.
Hiszpanija: Oświadczenie byłego ministra Olozagi, co do zamierzonego zamęźcia Królowéj Izabeli.
Anglija: Izba niższa odrzuca wniosek pana Bowringa o zniesienie kary bicia kijami w wojsku. — Bil o cukrze po raz trzeci w izbie niższéj odczytany. — Zgromadzenie deputowanych towarzystw wstrzemięźliwości.
Francyja: Proces w sprawie zamachu na życie Króla. — Pogląd na izbę deputowanych po nowych wyborach.
Holandyja: Traktat handlowy z Belgiją.
Szwajcaryja: Sejm federacyjny odrzuca wniosek tyczący się zakazu noszenia orderów zagranicnych.
Turcyja: Mechmed Ali Basza ciągle w Konstantynopolu. — Wypadek w Erzerum.
Nowiny.
Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Poznania.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Podług doniesień z Werakruz z dnia 2. lipca rozpoczął się tegoż samego dnia kongres mexykański, jenerał Paredes został obrany prezydentem, a jenerał Bravo wiceprezydentem rzeczypospolitéj. Obie Kalifornije ogłosiły w skutek amerykańskich intryg swoją niezawisłość od Mexyku, a Zjednoczone Stany uznały je za odosobnioną rzeczpospolitę. — Chihuahua i Durango powstały przeciw mexykańskiemu rządowi i zabierały się uorganizować w niepodległe wolne państwo, któreby przez północną Amerykę bronionem było. Jenerał Taylor zajął włości na prawym brzegu Rio Grande i zabierał się podstąpić pod Saltillo, zkąd prosto do Mexyku chciał maszerować. Miasto Werakruz ogłoszono za będące w oblężeniu a dnia 30. obwieszczono prawo wojenne, gdyż mniemano powszechnie, że północni Amerykanie dnia 10. lipca na twierdzę San Juan d'Ulloa uderzą. Angielscy i inni zagraniczni kupcy, równie jak i większa część znakomitszych mexykańskich familij, opuścili Werakruz i Tampiko, i udali się w głąb kraju. Mexykańska eskadra stojąca na wysokości morza przed Werakruz, była złożona z trzech fregat o 60 i 54 działach, z czterech korwet i brygów, równie jak i z dwóch pomniejszych statków wojennych. Anglicy mieli tamże jednę fregatę i dwa pomniejsze statki wojenne, Francuzi dwie korwety. Amerykański rząd posłał przez Mexyk do kommodora Struth, dowodzącego amerykańską eskadrą na Cichym Oceanie rozkaz, aby w obu Kalifornijach każdy mexykański port swojem wojskiem obsadził.

Portugalija.

Z Lizbony dnia 31. lipca. Dnia 28. ogłoszono nareszcie już od dawna spodziewany nowy regulamin wyborów; jest on w saméj rzeczy tak dobrze ułożony, iż uzyskał dość powszechne pochwały. W sposobie obierania deputowanych, który dotychczas był używanym, zaszły bardzo ważne zmiany. Podczas gdy dotąd odbywały się wybory w kilku przestankach, będą takowe nadal razem odbywane, w każdym wypadku dla najbliższego zgromadzenia kortezów. W nowym regulaminie uni-

kał rząd tego wszystkiego, coby choć jak najdalszy pozór mieć mogło, że chce sobie zabezpieczyć wpływ na wybory. I owszem wszystkie postanowienia obliczone są na to, by skład izby z zupełnie niepodległych członków osiągnąć. Każdy Portugalczyk, mający dwadzieścia pięć lat, który nie jest bankrutem oraz i ten, który o zbrodnię jest obwiniony, a jeszcze nie zupełnie uznany za niewinnego, zostaje wyborcą, jeżeli opłaca, dokładniéj w regulaminie klas oznaczoną kwotę podatku. Atoli są także wyborcy, nieopłacający tego podatku, jeżeli tylko z innych względów prawne własności w sobie jednoczą, jako to: Wszystkie przez krajowy uniwersytet na doktorów jakowego fakultetu promowane osoby, równie jak i ci, którzy do pewnych podobnież w regulaminie dokładniéj oznaczonych wyższych naukowych zakładów w Lizbonie lub w Porto uczęszczali i tamże w dotyczących gałęziach nauk się wydoskonalili. Prawda, iż przeznaczony w takim razie do opłacania podatek aby być obranym, jest większym niż ten, który nadaje prawo wykonywania wyboru. Stały ląd Portugalii z powodu wyborów podzielono na 25 obwodów, wyspy Azorskie na 4, a resztę kolonij zamorskich na 7; przytém wzięto za podstawę taki rozmiar, iż dla każdych 6500 familij ma być mianowany jeden deputowany. Takie są najistotniejsze zarysy nowego regulaminu, którego atoli skutków dotychczas przewidzieć nie można. Dnia 5. października muszą być spisy wyborowe zamknięte, na podstawie tychże mają się dnia 11. rozpocząć same wybory, a na dzień piérwszego grudnia są izby zwołane. Spodziewają się, że do tego czasu także spokojność umysłów zupełnie przywróconą zostanie. Migueliści nie obudzają już żadnéj obawy, do Koimbry posłano ztąd kilka oddziałów wojska dla zabezpieczenia porządku.

Hiszpanija.

Znany pan **Olozaga** przysłał pod dniem 3. lipca z Londynu do Madrydzkich dzienników oświadczenie, w którem stara się zbijać zamieszczone w jednym z numerów Paryzkiego dziennika *Constitutionnel* twierdzenie, że gdy był ministrem, przyrzekł, iż zaślubienie hrabiego **Trapani** z Królową **Izabelą** przywiedzie do skutku. — "Zaledwie żem objął," mówi p. **Olozaga**, "posadę ministra spraw zagranicznych, już przybył do Madrytu książę **Carini**, poseł Króla Neapolitańskiego, i zamiast zwyczajnego uwiadomienia na piśmie o swojem przybyciu, zamiast prośby o wyznaczenie dnia dla doręczenia kopii jego listów wierzytelnych, otrzymałem wizytę od innego obcego dyplomata (księcia **Glücksberg**), który aczkolwiek w najdelikatniejszy sposób nadmienił mi, jakie trudności znajduje książę **Carini** dla puszczenia się wyznaczoną w zwyczajnych przypadkach drogą; bo gdy Król Neapolitański nie uznał jeszcze Królowéj Hiszpanii, więc należałoby, aby ta dostojna dama przy odebraniu wierzytelnego listu od jego posła, a piérwsi jéj ministrowie przy otrzymaniu kopii, w ułożonych naprzód wyrazach oświadczyli się na korzyść zamężcia, które bez wątpienia było głównym jego misyi przedmiotem. — Stosownie do mojéj powinności odrzuciłem szczególniejszą tę propozycyję prosząc pośredniczącego dyplomatę, aby posłowi Króla Neapolitańskiego oznajmił, że Królowa Hiszpanii bardzo chętnie przyjęłaby podaną jéj z jego strony propozycyję, ale że ja, dopokąd ministrem pozostanę, nie przyczynię się bynajmniéj do przywiedzenia jéj do skutku z uszczérbkiem godności i niepodległości kraju. Oba te przedmioty są już nadwerężone przez najdalszą wzmiankę, którą w powyższém znaczeniu uczynić zamyślono, a ja postanowiłem, choćby nawet te ważne względy nie zachodziły, pozostawić jak najzupełniejszą wolność kortezom, aby stosownie do konstytucyi rozstrzygnęły, kto w interesie narodu ma być przydatnym na małżonka Królowéj. — Neapolitański poseł pomimo to nieodstąpił od swego domagania, a ja powtórzyłem moje postanowienie z podwojoną energiją. Skutek tego był taki, żem go nigdy nieprzyjmował; jakoż czuję się być zadowolnionym, żem obronił godność mojéj Królowéj, konstytucyjną władzę kortezów i niepodległość kraju."

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Na posiedzeniu izby niższéj dnia 7go sierpnia uzasadniał lord **John Russell** swój wniosek o zamierzonéj reformie kary bicia kijami, która dotychczas w wojsku jest zwyczajną. Stosownie do artykułów wojennych, rzekł piérwszy minister, umocowany jest jeneralny wojenny sąd skazać żołniérza do 200, wojenny sąd załogi do 150, a wojenny sąd pułku do 100 kijów. Stosownie do propozycyi księcia, nie będzie odtąd żaden żołniérz skazany na więcéj jak na 50 kijów, a prócz tego użyte będą osobne środki dla zapobieżenia, aby nie skazywano na tę karę takich żołniérzy, których budowa ciała wystawiłaby ich życie na niebezpieczeństwo. Zażądane przez dra. **Bowring** tudzież innych

niezwłoczne zniesienie kary bicia kijami, podałoby kraj na niebezpieczeństwa, jakich od niekarnego wojska obawiać się należy; gdyż jeszcze nie ma takich zakładów, któreby tę karę dostatecznie zastąpić mogły. I tak są wprawdzie w niektórych miastach Wielkiéj Brytanii a nawet w Irlandyi, równie jak i w kolonijach nieodzownie potrzebne wojskowe więzienia, atoli w większéj części kolonijach zbywa na nich zupełnie. Pomimo to, próbowano już kilkakrotnie innemi karami zastępować pomału karę bicia kijami, jakoż to powiodło się już o tyle, że, podczas gdy w roku 1839 ze 122 żołniérzy zawsze jeden w roku otrzymywał pomienioną karę, teraz ten stosunek ma się już jak 190 do 1go. Z drugiéj strony przez rozdawanie nagród, podwyższenie żołdu, zaprowadzenie biblijotek pułkowych, przez kasy oszczędności i tym podobne, starano się poprawić stan żołniérzy i wywrzeć pomyślny wpływ na moralne ich zachowanie się, a tak spodziewa on się (lord John Russell), że, gdy rząd daje niedwuznaczne dowody, iż wszystko czyni z swojéj strony, by pomienioną karę z czasem uchylić, dr. Bowring nie będzie dłużéj obstawał przy swoim wniosku, aby niezwłocznie ją zniesiono, którytο wniosek zdaje się być nie do wykonania. Wszelako dr. Bowring oświadczył, że do tego przychylić się nie może. Cielesne kary nie są już na czasie, a jeżeli utrzymują chwilową ich konieczność, tedy naprzeciw temu czyni on tylko tę uwagę, że każda tyranija mniemaną koniecznością usprawiedliwić się stara. W szkołach nie masz już chłosty, tém mniéj należy dorosłych ludzi téj zniewążającéj karze poddawać. Wszyscy wojskowi lekarze, mający niejaką sławę, oświadczyli się przeciw pomienionéj karze w wojsku, nietylko dla jéj bydlęcéj dążności, lecz także dla tego, że się okazała zupełnie niedostateczną dla osiągnięcia mniemanego swego zamiaru. W końcu wniósł dr. Bowring tę wyraźną propozycyję, aby izba uchwaliła, by karę okładania kijami niezwłocznie w wojsku zniesiono. Propozycyję tę wspiérał pan Berkeley, a pułkownik Peel, brat byłego piérwszego ministra, zbijał ją odwołując się do nizkiego intelektualnego stanu większéj części żołniérzy. Pan Williams twierdził, że kara bicia kijami sprzeciwia się prawu i odwołał się na Napoleona, który, równie wielki wojownik i niezawodnie większy znawca ludzi niż książę Wellington, zniósł był pomienioną karę. (Zarzucono mowcy, że to uczyniono jeszcze dawniéj ze strony konwentu narodowego.) Kapitan Layard mówił przeciw karze bicia kijami. Pułkownik Reid, były komendant pułku w gwardyi konnéj, utrzymywał, że teraźniejsza chwila nie jest przydatną do zniesienia zupełnie téj kary, ale zażądał, aby ostrzéj rozpoznawano przestępstwo, za które na nią skazują, i żeby większe miano staranie o podźwignięcie moralnego stanu żołniérzy, by z czasem tę karę uchylić można. W takimże duchu mówił pan Osborne, lecz pomimo to oświadczył, że zamyśla głosować za propozycyją dra. Bowringa, by przez to stanowczo dać poznać swe życzenie, aby dla usunięcia istnących w wojsku niedogodności coś gruntownego zdziałano. Poczém zabrał głos sekretarz wojenny pan Fox Maule, dla usprawiedliwienia zatrzymania pomienionéj kary i okazania, że bez zatrzymania w wojsku téj kary, niepodobna jest utrzymać w niém subordynacyi i że wojsko stałoby się niebezpieczném dla obywatelskiéj spokojności i porządku. Sir Charles Napier zrobił uwagę, że, jeżeliby w wojsku nie było wolno bić kijami, tedy tę karę wypadłoby także znieść i na flocie, na co on wszakże pod żadnym warunkiem swego przyzwolenia dać nie może, dla tego wzywa dra. Bowring, aby cofnął swój wniosek. Nakoniec przystąpiono do głosowania, a wniosek dra. Bowring, aby niezwłocznie zniesiono karę bicia kijami został 97 głosami przeciw 37, również zaraz potém wniosek pana Osborne, by karę bicia kijami ograniczono na przestępstwa podczas marszu, to jest na bunt, kradzież i tym podobne wykroczenia, został 81 głosami przeciw 25 odrzuconym, poczém izba się odroczyła.

Na posiedzeniu izby niższéj dnia 8. sierpnia został bil o cukrze po raz trzeci odczytanym.

Deputowani angielskich i zagranicznych towarzystw wstrzemięźliwości odbyli dnia 6go sierpnia w Londynie piérwsze swe zgromadzenie. Sekretarz odczytał sprawozdanie o stanie, postępach i widokach sprawy wstrzemięźliwości w całym kraju, w którém między innemi przytoczono także ile możności dokładny wykaz summ, które w różnych miastach za spirytusowe napoje w przecięciu wydano. I tak np. w mieście Bury przypada na każdego mieszkańca, to jest tak na mężczyznę, niewiastę lub dziécię, 2 funty szter. i 3¼ szylinga (blizko 20 zr. mon. kon.) jako roczny wydatek za wódkę. Ilość spirytusowych napojów, które w połączoném królestwie spotrzebowano, wynosi rocznie w Anglii 7, w Irlandyi 13 a w Szkocyi 23 pint *)

*) Jedna *pint* czyni cokolwiek więcéj niż pół kwarty gallicyjskiéj.

na osobę. Zaproponowana przez jednego z deputowanych uchwała, że zupełna wstrzemięźliwość jest jedyną prawdziwą zasadą reformacyi wstrzemięźliwości, i że przeto fabrykacyja i przedaż wódki, jako dla ciała i dla duszy szkodliwéj, nie powinny być wcale dozwolonemi, wywołała długą i żywą rozprawę, ale została w końcu jednomyślnie przyjętą.

Francyja.

Z Paryża dnia 9. sierpnia. Na onegdajsze posiedzenie sądu parów dla toczenia obrad nad zamachem Henryego przybyło tylko 131 członków izby wyższéj. Kanclerz Pasquier wymienił księcia Decazes, hrabiego Portalis, barona Girod de l'Ain i pana Laplagne-Barris jako tych parów, którzy w instrukcyi procesu wspiérać go mają. Potém udał się z nimi w celu indagacyi do więzienia, gdzie Henry przez cały czas badania pozostanie. *Gazette des Tribunaux* nadmienia, że od czasu piérwszego posłuchania sądu parów dla powzięcia rekwizytoryjów jeneralnego prokuratora w procesie Henryego, wszczęły się między członkami tegoż sądu bardzo żywe rozprawy pod względem tegoż procesu tak dalece, że może wypadnie decyzyja, iż nié ma żadnego powodu do wytoczenia procesu. Lecz z drugiéj strony utrzymują, że to jest niepodobieństwem; gdyż, chociażby Henry nie chciał zabić Króla, i wystrzelił tylko ślepym nabojem dla zasłużenia na gilotynę, tedy czyn jego, choćby nie był zamachem na życie Króla, jednak byłby zawsze zbrodnią przeciw majestatowi. Sądzą raczéj, że sąd parów uchyli się od wytoczonego przeciw Henryemu procesu, i że takowy potém przed sąd asyzów się dostanie.

Skończyły się tedy wybory; ministeryjum uzyskało niezaprzeczoną większość, którą nawet wszystkie organa opozycyi za nadzwyczaj silną uznały. Teraz, gdy są uchylone największe trudności tak ku zagranicy jak i wewnątrz, a szczególniéj te zawikłania, które były wywołane przez nierozsądną pana Thiersa politykę w roku 1840, ma ministeryjum otwarte pole do puszczenia się koleją prawdziwego postępu, nie tego postępu, jaki opozycyja rozumié, lecz tego postępu, który zależy w istotnych ulepszeniach, jakich potrzeby kraju w moralnym i materyjalnym względzie wymagają. Ważne kwestyje dotyczące dobra ludu, będą na przyszłych posiedzeniach izb rozstrzygnięte. Kwestyja dotycząca wolności nauk, względem któréj pan Guizot już na ostatniem posiedzeniu wziął na siebie imieniem gabinetu formalne zobowiązanie, zbliża się do rozwiązania tak, iż prawa familii połączone będą z nieodzownem i państwu przynależnem prawem nadzoru i baczności nad wychowaniem i wykształceniem młodego pokolenia. Reforma poczty, nieodzowna dla ułatwienia komunikacyi i nakazana tak przykładem wielu innych państw, jak przez objawiające się zewsząd coraz większe żądanie kraju, nie może dłużéj być odwlekaną, jakoż jestto poniekąd sprawą honorową konserwacyjnego gabinetu i zachowawczéj większości, na któréj się tenże opiéra, okazać krajowi, że prawdziwe reformy, które uznano za istotnie potrzebne, tylko przez zachowawcze stronnictwo wykonanemi być mogą. Toż samo rozumié się o zmniejszeniu tak mocno ciężącego teraz na wiejskiem gospodarstwie podatku od soli, tudzież o wielu innnych kwestyjach, z których przyzwoitem rozstrzygnięciem materyjalne dobro kraju w najściślejszym związku zostaje. Przeciwnie zaś nowy skład izby daje także zupełną rękojmię, że ona w politycznym względzie silnie i stanowczo odrzuci wszystkie nierozważne próby nowatorstwa, któreby tylko rozprószenie siły rządowéj, osłabienie zachowawczego stronnictwa i zachwianie instytucyj kraju za sobą pociągnąć mogły. Dnia 17. będzie nowe posiedzenie otwarte. Będzie ono zapewne bardzo krótkie. Jeżeli Król nie będzie miał zwyczajnéj mowy z tronu, tedy rzecz naturalna, że i adres nie nastąpi, a rozprawy nad nim zostaną odroczone, aż dopokąd izba w końcu grudnia na nowo się niezbierze. Podług wyraźnego postanowienia konstytucyi powinna nowa izba zebrać się w przeciągu trzech miesięcy, licząc od tego dnia, w którym rozwiązanie poprzedniéj izby ogłoszono. Jedynie, aby temu postanowieniu zadość uczynić, zwołano już teraz nowo-obraną izbę. Ma się ona zająć naprzód wewnętrznem swojem ukonstytuowaniem; polityka i właściwe sprawy pozostaną na dalsze zgromadzenia zatrzymane. Rozpoznanie pełnomocnictw wyborów, i wybór prezydenta, wiceprezydentów i sekretarzy, a następnie kwestorów stanowią więc wyłączne zadanie posiedzenia w miesiącu sierpniu. W roku 1842 były długie i burzliwe przez rozpoznanie pełnomocnictw wyborów wywołane rozprawy, a rozstrzygnięcie wyborów powiększéj części zaprzeczonych, zostało nawet aż do drugiéj części posiedzeń odłożone; gdyż izba mianowała komisyje, by dokładnie rozpoznano wszystkie okoliczności, które tym wyborom towarzyszyły. Czy w tym roku zajdą podobne okoliczności, nie można jeszcze

przewidzieć. Jakkolwiek ogłędnie tak jedna jak i druga strona postępować będzie przy wyborach, ostateczny rezultat każdego wyboru wznieci zawsze w ulegającej mniejszości nieukontentowanie, i skłoni ją do założenia ze swéj strony zastrzeżeń, nad któremi izba będzie musiała toczyć obrady, i o których zadecydować musi. I tym razem nie będzie na tém zbywać. Ta piérwsza praca izby zabierze jéj przeto najwięcéj czasu. Starszy wiekiem prezydent będzie podczas tych rozpraw mieć przewodnictwo. Dotychczas był nim zwykle legitymistyczny deputowany, margrabia de Gras-Preville z Nimes, ale tego nieobrano w nowych wyborach. Dwoma najstarszymi i znanymi członkami są teraz pan Dupont de l'Eure, radykalista, i pan Sapey, konserwatysta. A że pan Dupont de l'Eure już kilkakrotnie wzbraniał się przyjąć urząd prezydenta starszego wiekiem, więc takowy zapewnie, jak na ostatnich posiedzeniach, znowu panu Sapey przypadnie. Cztéréj najmłodsi członkowie mają tymczasowie przyjąć urząd sekretarzy; będą nimi zapewne panowie Saglio, de Castellane, Persil i Teste (dwaj ostatni są synami znanych parów i dawnych ministrów.) Po skończonem rozpoznaniu pełnomocnictw wyborów, nastąpi skład biur ostateczny. Takowy odbywa się szybciéj i ma już polityczne znaczenie. Wtedy mierzą już stronnictwa swoję siłę, podczas gdy przy rozpoznaniu wyborów, każdy deputowany daje swój głos tylko podług najszczerszego swojego przekonania z wyłączeniem wszelkiego ducha parcyjalności. Najszczególniéj wybór prezydenta daje stronnictwom pobudkę do piérwszéj walki. Zamiast ograniczyć się na wyszukaniu najzdatniejszego męża na trudny urząd prezydenta, obrano kwestyję prezydenctwa za plac boju, na którym ministeryjum i opozycyja najpierwéj swoje siły naprzeciw sobie mierzą. Że pan Sauzet będzie znowu obranym, niepodpada żadnéj wątpliwości. Walka będzie toczona podczas wyboru wiceprezydentów, do których trudno, aby opozycyja jednego z swych kandydatów wcisnęła, jeżeli konserwatyści dobrowolnie na to nieprzystaną. Jestto mniéj podobném do prawdy, niż to, że dla nieparcyjalności, przyzwolą opozycyi jednego, a może nawet dwóch sekretarzy z tych cztérech, którzy mają być mianowanymi, jak to ze strony większości zawsze się dotychczas działo. Partyja konserwacyjna ma tym razem tak stanowczą przewagę, iż być może, że nieodmówi opozycyi tego małego przyzwolenia. Sekretarze są sędziami i jako takowi decydują o rezultacie głosowań przez wstawanie i siadanie; podług ich oświadczenia i prezydenta bywają artykuły wniosków do ustawy przyjęte lub odrzucone. Atoli nieraz już zaprzeczała opozycyja słuszność tym decyzyjom, a to dla tego, że między sekretarzami miała tylko jednego z swoich członków. Jeżeli zaś będzie miała dwóch, tedy ten pozór upadnie, a decyzyje biur będą miały tém większą wagę.

Podług *Journal des Debats* zagai Król osobiście rozpoczynające się na dniu 17. posiedzenie izb, które wszakże najpierw tylko do sprawdzenia pełnomocnictw i ukonstytuowania biur jest przeznaczone; Król ograniczy się na wyrażeniu kilkoma słowy swego zadowolenia, że widzi około siebie zgromadzonych reprezentantów narodu. Po załatwieniu tych spraw, które do początku września mają być ukończonemi, posiedzenie będzie aż do końca miesiąca grudnia lub do początku miesiąca stycznia odroczone, w którymto czasie będzie Król miał zwyczajną zagajającą mowę.

Holandyja.

Z Amsterdamu dnia 8go sierpnia. Przecie raz ogłoszono tak długo pożądany traktat między Belgiją i Holandyją! Belgija zdaje się nim cieszyć, podczas gdy u nas utrzymują, że on jest mało dla Holandyi korzystny. Można zewszechmiar utrzymywać, że Belgija więcéj przezeń zyskuje niż Holandyja, to znaczy, że nowy stan rzeczy, który ztąd wyniknie, położy koniec temu uciążliwemu stanowi, w którym belgijski handel i przemysłowość zostają; atoli wielkie nasze interesa nie są także bynajmniéj nadwerężone, a jeżeli Belgija lepiéj wyjdzie na tym traktacie niż my, pochodzi to ztąd, że taryfowa wojna była dla niéj szkodliwszą niż dla nas. Pomieniony traktat został na ośm lat zawartym.

Szwajcaryja.

Sejm federacyjny na posiedzeniu dnia 6go sierpnia zajmował się rozpoznaniem wniosku Stanu Wadt, by federacyjnym honorowym posłom zakazać noszenie zagranicznych orderów i dekoracyj podczas federacyjnych uroczystości, i żeby nawet urzędnikom Szwajcaryi zabronić przyjmować takowe odznaczenia. Dla uzasadnienia swéj mocyi nadmienił stan Wadt, że tu nie idzie o osoby, lecz o zasadę. Liczne dekoracyje wydają się wprawdzie bardzo pięknie na sejmowych deputowanych, ale one są na monarchicznym, nie zaś na republikańskim

duchu uzasadnione. Piérwszy z nich chce rozróżniania i hołduje zasadzie dumy i próżności, drugi chce równości między urzędnikami i obywatelami. Wstęgi i ordery zobowiązują obdarowanych, a że to szkodę przynosi, poświadczają dostatecznie dawne dzieje Szwajcaryi. Rzecz niezawodna, że niedowierzanie obcym darom jest sprawiedliwe. Nie można wprawdzie zakazać noszenia orderów w życiu prywatném, ale przynajmniéj u najwyższéj władzy narodu to nie uchodzi. Sejm postanawia swój ceremoniał, a zatém i względem noszenia wstęg może także wydać postanowienie. Kilka Stanów oświadczyło się przeciw temu wnioskowi, już dla tego, że go za mało-znaczący uważają, już dla tego, ponieważ sądzą, że szwajcarska wierność jest mocniéj ugruntowaną, niż aby ją nadawaniem orderów zachwiać można. Genewa jest między innemi tego zdania, że są niebezpieczniejsze stowarzyszenia, niż stowarzyszenia orderów, które żadnéj szkody niepodległości nie przynoszą. Chociaż niejaka liczba Stanów ujmowała się za tym wnioskiem, został on jednak 10½ głosami odrzuconym.

Turcyja.

Czas odjazdu Mehmeda Ali Baszy jeszcze niejest wyznaczony; jednakże nie sądzą, aby on w Konstantynopolu spędził miesiąc postu (ramazan).

W Erzerum wydarzył się niedawno ważny wypadek. Dnia 19. lipca przyniesiono do gubernatora Essad Baszy cztéry do pięciu lat mającego muzułmańskiego chłopca z tém zapéwne potwarczem oznajmieniem, że perski, przebywający tamże komisarz Mirza Takhi Chan dopuścił się na pomienionym chłopcu nadużycia. Równocześnie i nim jeszcze Essad Basza wydał w téj mierze jakowe rozporządzenie, powstało zbiegowisko ludu. Uderzono na pomieszkanie perskiego ministra, który właśnie był chory, zabito jego sekretarza i dwie inne osoby z jego orszaku, a siedm raniono. Bahri Basza, który z linijowem wojskiem stał przed miastem, pospieszył i przywrócił spokojność w mieście. Mirza Takhi chciał natychmiast odjechać, lecz namową rosyjskiego i angielskiego komisarza dał się nakłonić, i pozostał tymczasem; zostaje on pod zasłoną Bahri Baszy w jego obozie.

NOWINY.

Gdy przy teraźniejszych upałach, osoby pod gołém niebem się kąpiące, ulegają często napadom apoplexyi, kąpanie się w miejscach odkrytych od godziny 10téj zrana do 5téj po południu zostało w Królestwie Polskiem z urzędu zakazane.

Kuryjer Warszawski donosi, iż ziomek nasz, wiolonista Henryk Winiarski, rodem z Lublina, lat 10 mający, ubiegał się dnia 30. lipca r. b. w konserwatoryjum muzycznem w Paryżu, o *piérwszą wielką nagrodę*, która mu też jednomyślnie przyznaną została. Od czasu jak istnieje konserwatoryjum w Paryżu, nie zdarzyło się aby dziecko w tym wieku takiego dostąpiło zaszczytu. Ubiegających się było 12tu, i to w wieku od 15 do 20 lat; jednak ziomek nasz po odegraniu na skrzypcach koncertu *Wiottego*, śród grzmiących oklasków 1200 osób i znawców, odebrał piérwszą nagrodę z rąk Aubera. Sędziami byli: Auber, Halewy i 10ciu najlepszych artystów. Wspomnioną nagrodę stanowią nowe skrzypce wartości 30 dukatów, na których wyryte jest złotemi literami imię tego, który je otrzymał, tudzież rok i dzień konkursu. Tém bardziéj zaś pochlebném to dla naszego ziomka, że konserwatoryjum to było piérwszą jego szkołą, w któréj tylko przez trzy lata zostawał.

Uwielbiany autor sceniczny Józef Korzeniowski, dyrektor szkół gubernii Charkowskiéj, przybył z Rosyi do Warszawy. Dnia 10. b. m. znajdował się w warszawskim teatrze »Rozmaitości« na przedstawieniu komedyi swego utworu: »*Panna mężatka.*«

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

Z Poznania, dnia 12. sierpnia. Od niepamiętnych czasów nie mieliśmy żniw tak wczesnych jak w tym roku. Żyto, pszenica i jęczmień całkiem już zebrane. W ogóle użalają się, że zboże wcale nienamłotne; szczególniéj też żyto mało wydaje, i z tego powodu bardzo podrożało. Ziarno żytne jest piękne, pszeniczne zaś małe, chociaż zdrowe. — Ziemniaki smutne dają nadzieje; przy ciągłych posuchach doszły one teraz dopiéro wielkości sporego orzecha włoskiego. Chociażby nawet od ostatnich dészczów się poprawiły, trudno aby nawet na średni ich plon liczyć można.

Redaktor J. N. Kamiński — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera.
(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.)